

„Edinost“

Oglas

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zabave domači oglasni list. računajo po pogodbi.

Val dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglasne spremembe upravištvu. Naročnino in oglasne je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se ustanjata v ulici Carintia št. 12. Upravištvo, in sprejemanje inšerato v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst. r.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

„Edinost“
Izid se skratka na dan, razen nedelj in pr. dni, ob 4. uri večer.
Naročnina znaša:
za celo leto 94 kros
za pol leta 47
za četrt leta 24
za en mesec 8 kros
Naročnino se plačevati naprej. Na oboje brez priloge naročnine se odziva se zira.

Na tiskarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 vč.); vsa leta pa po 8 stotink (4 vč.).

Telefon št. 870.

Glavni in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“, v Trstu

Brez upa — sankcije.

IV.

»Triester Zeitung« je zaključila svoj znameniti članek s povdarjanjem, da je postaneke toli potrebne volilne reforme zopet odložen na prihodnje zasedanje deželnega zbora. Simptomatično pa je vsakako, da je ob enem bitela zavarovat »druge činitelje« (torej: neobčinske, vladne) pred eventualnim očitanjem, da bi bili oni zakrivili to. »Triester Zeitung« je torej pokazala z debelim prstom na signore iz gospodovalne stranke, kakor na one, ki so jedini krivi, da ne more priti do poštene, pravične in potrebne odgovarjajoče volilne reforme.

Zadnji stavek v zaključku vprašavnega članka v nemškem listu pa je tudi vreden, da ga reproduciramo tu doslovno, kajti glasil se je:

»Slednjič pa se je vendar nadejati, da volilec postane jasno, kako varujejo njih pravice in interese oni, ki bi bili prvi poklicani za to!«

Kdo so tisti, ki so poklicani, da varujejo pravice in interese volilcev, ki pa niso vršili te svoje dolžnosti?

Naš normalni, če tudi priprosti razum ne more te apostrofe do volilcev umeti drugače, nego kakor zatožbo in obsodbo onih, ki sedé v mestnem svetu, oziroma deželnem zboru. Redki so slučajji soglasja med nami in tem oficijoznim ali na-pol-oficijoznim listom, ali to pot se moramo že pridružiti njegovi sodbi in obsodbi. Opravičena je v polni meri. Vest signorov iz gospodovalne stranke je obtožena po tej hudi krivdi — o tem ni dvomiti.

Ali tu je še neko drugo vprašanje, ki je tudi vredno odgovora. Vprašanje namreč: so-li signori jedini krivci, nimajo li morda sokrivceve? Bi-li bili ti signori mogli toliko časa zanemarjati pravice in interese volilcev, ako ne bi jim bil nekdo drugi dajal potuho? Spoštovani nemški list naj nam torej ne zamere, če mu prihajamo z očitanjem, da se je malce prenačil se zaključno piko svojemu, sicer vse hvale vrednemu članku! Saj medruje že naš priprosti narod se svojim zdravim domačim kriterijem, da poleg onega, ki jemlje, je kriv tudi oni, ki drži vrečo, in potem tudi oni, ki vidi vse to, in — molči k temu ter ostaja pasiven! Tega poslednjega sokrivda pa je tem težja, ako ni navadna oseba, ampak oseba, opremljena z oblastjo, ki jej nalaga še posebno dolžnost, in jej daje moč, da zaustavi roko, ki jemlje!!

Če moške, katere je volja in zaupanje javnosti povzdignila na mesto varuhov nje »pravice in interesov«, ne vrše te dolžnosti, potem je to toliko, kakor da jemljejo volilec od teh pravice in interesov. A to se godi v Trstu že desetletja! To pa se ni godilo morda le po brezbržnosti ali indifereciji v povpeševanju in obrambi javnih pravice in interesov, marveč tudi — kar dela greh še neizmerno hujim — tudi po pozitivnih v to proračunjenih činih! A kdo je tisti, ki je imel oblast in z oblastjo tudi dolžnost in moč v to, da poseže vmes, ko je videl, da se tu namenoma ne le ne branijo pravice in interese meščanov, ampak, da se tudi pozitivno kršijo?! Kdo je bila tista »oseba«, ki je mirno gledala, ko so drugi jemali, oziroma vrečo držali?!

Kdo je sokriv, da je sploh možno, da se s toli važnim in nujnim vprašanjem, razrezojočim globoko v interese javnosti, more sploh igrati sedaj toli drzna igra?

S tem vprašanjem se ni hotela baviti naša »Triester Zeitung«. Vzroka temu ni težko pogoditi. Morala bi zadeti v kroge, ki so jej mili in dragi. Mi pa ne moremo iti mirno mimo tega vprašanja.

Le če smo na jasnem oziroma na to vprašanje, moremo umeti kako je moglo priti tako daleč, da so slednjič tudi prijatelji gospodovalne gospode prisiljeni pozivati volilce, naj si vendar malce ogledajo tiste činitelje, katerim so dosledno in slepo poverjali svoje zaupanje in varstvo svojih interesov, da se uverijo, kako se ti njihovi interese ne le ne branijo, zanemarjajo, ampak tudi — če tudi pod varljivimi in prikupljivimi oblikami — naravnost izdajajo, kratijo, kršijo!

Vladni zistem je tisti, ki je molčalk vsemu, in ki je ostajal pasiven nasproti vsemu, pa tudi najhujšemu, kar se je godilo tu! To je najmilostlivejša sodba, ki jo moremo izreči o zistemu samem. Opravičena bi bila še hujša sodba. S posamičnimi organi, ki jih je tu navstavljal ta zistem, pa ne moremo biti tako milostni. Ti so direktno in pozitivno sodelovali s tistimi činitelji, katere »Triester Zeitung« sedaj obsuva z očitanjem, in jih moremo torej označiti kakor aktivne sokrivce na tem, da se je v onih sedaj žigosanih činiteljih utrdilo prepričanje, da jim je dovoljeno vse!

Brez tega prepričanja bi si ti činitelji bržkone ne upali na dan tudi s tako volilno reformo, ki je pravi monstrum, ki je krvava ironija na klice po razširjenju, po demokratiziranju volilne pravice, na klice po volilni reformi, ki bi odgovarjala modernim prin-

cipom, zahtevajočim, da vsi oni, ki prispevajo za občni dobrobit, bodi direktno, bodi indirektno, — bodi z denarjem, bodi z delom pridnih rok, bodi z delom svojega intelekta — zadobe čim več vpliva na upravo javnih interesov.

Pa da bi gospodje, ki so sestavili to »volilno reformo«, ne zahtevali še, da jim mora biti javnost hvaležna za to, da jej, razun mnogih lepih poklonov in sofisterij, ne le nič ne reformirajo, nič ne dajo, ampak da jej še jemljejo s tem, da na staro krivico nizajo še novo, da pod pretvezo odpravljanja privilegijev ustvarjajo sebi in svojem nove privilegije, da pod obliko varovanja principa varstva interesov, faktično odrekajo varstvo interesov mnogim tisočem poštenih meščanov in deželanov.

Da, ako hočemo z eno besedo načrtati glavni znak te usiljevane »volilne reforme«, moramo reči: neiskrenost, zavratanost!

V TRSTU, dne 11. julija 1902.

Naše šolsko vprašanje. — Interpelacija posl. dra. Gregorina in tov. o vprašanju slovenske šole v Trstu, stavljena na vladnega zastopnika v seji tržaškega deželnega zbora dne 10. julija t. l. — Leta 1884. je bila predložena v imenu 1429 starišev tržaškemu mestnemu magistratu prošnja za ustanovljenje ljudske šole se slovenskim učnim jezikom v pomeriju mesta tržaškega. V tej prošnji je bilo dokazano število 700—800 dečkov oziroma deklic, ki so dolžni obiskovati šolo.

Ta prošnja je bila zavrnjena od tržaškega mestnega zbora in od tukajšnjega namestništva iz meritornih vzrokov, dočim se ni visoko e. kr. naučno ministerstvo, ni upravno sodišče, sklicevaje se na to, da prosilec ne dostaje dotična legitimacija, nista čutila dolžna pečati se z meritornim vprašanjem.

Leta 1892. je bila predložena naravnost na tukajšnje e. kr. namestništvo nova prošnja, v kateri se je ponavljala gori omenjena zahteva.

To prošnjo je e. kr. namestništvo odstopilo mestnemu magistratu za dotično izjavo, oziroma sklepanje mestnega sveta.

V seji mestnega sveta dne 22. maja 1894., torej po dveh letih, je bila zavrnjena tudi ta druga prošnja.

Z namestništvom odločbo, od dne 1. julija 1894. je bila potrjena odločba mestnega sveta, oziroma občine tržaške.

Dne 7. avgusta istega leta pa je bila uložena od prosilcev pritožba na visoko e. kr.

ttega še lepa, poje dvostruko: za sluh in za oko.... Meni so lepe pevke vsikdar mileje.

»Bo tudi balet«, je dodal Branimir.

»No, potem bomo pa imeli gotovo prijeten večer«, je rekel Orfeo, ki je bil poseben prijatelj baleta že v svojih mladih dneh, a sedaj še mnogo več.

Branimir je spremil oba grofa in se vrnil zopet v svoj kabinet, dočim sta šla grofa iskati Artura, radi katerega je bil Orfeo še vedno vznemirjen.

»To je zlat človek, ta Rudnić«, je rekel Orfeo, ko sta bila na ulici.

»Jako dober človek«, je potrdil grof Slavomir. »Ako mu bodo prilike dokaj ugodne, pa bo imel sijajno bodočnost.«

Grofa sta se napolila najprej v hotel »pri avstrijskem cesarju«, kjer sta vprašala pri vratarju po markezi.

»Gospa markeza se je nastanila tukaj številka 14, prvo nadstropje, ali še spi.«

»Poročnik grof Armano?« je vprašal Slavomir.

»Tudi grof je tukaj, številka 16, prvo nadstropje; ali tudi on še spi«, je odgovoril

naučno ministerstvo, katero je z odločbo z dne 23. avgusta 1895. l. uničilo namestništvom odločbo radi pomanjkljivega postopanja.

Popravivši pomanjkljivost postopanja in dovršivši naložene poizvedbe je mestni svet tržaški z nova storil sklep, da je odbiti večkrat navedena zahteva, kateri sklep je bil potrjen z namestništvom odločbo z dne 2. maja 1899. l.

Proti poslednji odločbi je bila uložena od prosilcev pritožba na e. kr. naučno ministerstvo dne 7. junija 1899. l., katere pritožba je ostala nerešena do danes.

Stoji torej dejstvo, da slovenski stariši v Trstu že 18 let brezuspešno čakajo na meritorno rešitev svoje pravične zahteve ter da so od uloženja zadnje pritožbe na e. kr. naučno ministerstvo do danes minolo več nego tri leta, ne da bi se bila izdala kakoršnasi-bodi rešitev.

Obračam se radi tega v svojem imenu in v imenu svojih somišljenikov da zastopnika cesarske vlade z vprašanjem, je-li istemu znano, kake zapreke se protistavljajo rešitvi zadnje vprašavne pritožbe? In v nasprotnem slučaju: je-li tukajšnja vlada pripravljena zavzeti se na osrednji vladi za to, da se vendar enkrat reši omenjena pritožba, ker zahtevata čast in ugled države, da se vprašanje ustanovljenja večkrat omenjene šole, katero vprašanje je eminentno kulturno vprašanje, enkrat reši na eden ali drugi način.

Politični pregled.

V Trstu, 11. julija 1902.

Deželni zbori. Tržaški. Sinoči je imel deželni zbor tržaški pod predsedništvom deželnega glavarja dra. Sandrinelli ja svojo V. sejo. Navzočih je bilo 30 poslancev, vlado je zastopal namestništveni svetnik vit. Jettmar.

Pred prehodom na dnevni red si je izprosil besedo

posl. dr. Gregorin za interpelacijo na vladnega zastopnika glede slovenske ljudske šole v Trstu, katero interpelacijo prinašamo na drugem mestu.

Vladni zastopnik, nam. svet. Jettmar, je odgovoril interpelantu, da se hoče obvestiti o stanju vprašanja ter da odgovori v — drugi seji.

Zbornica je na to nadaljevala razpravo o zakonskem načrtu glede spremembe stavbinskega reda. Razprave se je udeležilo več govornikov in so bili, z malimi spremembami,

vratar. »Sobarica ima nalogo, da ju probudi dve uri pred opero.«

»Torej pride v gledališče?« je rekel grof Slavomir. »Torej se srečamo tam z njima.«

»Številka 14 in 16«, je mrmral zlovoljno grof Orfeo. »Imata torej sobe drug poleg drugega«. Grof je prav sodil, ker je markeza najela za se dve sobi.

Na to sta krenila v gornje mesto, da bi ob pravem času obvestila gospe radi operne predstave. Dasi trudni, sti vendar radi obljubili, da prideti v gledališče, a ko sti zvedeli, da pride tudi Branimir in da ponuja svojo ložo na razpolaganje, sti se oni dve isti hip pogledali in nasmehnili, kar pa medtem navzoči gospodi ni palo v oči.

Sedaj je bilo med njim dogovorjeno, da bodo pred predstavo pili čaj, a potem bodo večerjali pri »Cesarju«. Nihče ni dvomil na tem, da pride tudi Branimir.

(Pride še.)

PODLISTEK

MELITA.

Povest iz naše dobe.
Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radl.
Prvi del.

IV.

Bilo bi odveč iskati vzroka temu Branimirovemu vedenju. Pred njim je neprestano migljala čarobna Melitina slika; pod uplivom njenega bitja, kateremu se je že sedaj klanjal in katero je oboževal, bi izvršil grofu Orfeju tudi večje usluge. Kajti, kar je storil njemu, je storil tudi tudi hčeri njegovi, a ta hči.... Orfejeva stvar je bila za sedaj urejena in on je bil vesel in zadovoljen radi nepričakovane uspeha. Njih trojica so se razgovarjali še nekoliko časa, a tedaj sta grofa začela poslavljati se od Branimira.

»Mi pojdemo v opero«, je rekel grof Slavomir o odhodu proti Rudniću.

Tudi grofica?« je vprašal Branimir.

»Tudi ona in kontesa Melita.«

Rudniću je posilila kri v obraz.... On jo

bo torej mogel videti in govoriti z njo. Še nekoliko ur je minulo, odkar se je poslovil od nje, a zdelo se mu je, kakor da bi bil že cel vek ločen.

»Moja loža je gospodi na razpolaganje«, je rekel Branimir jako uslužno, skoro razburjeno.

»Gotovo prideš tudi ti«, je dodal grof Slavomir.

»To se umeje.... Jako rad pridem.«

»Kaj bodo peli danes?« je vprašal grof Orfeo.

»Carmen«, je odgovoril Branimir. »Pravijo, da se naša primadona Cantarelli odlikuje v tej ulogi. Vsi pravijo, da je kakor pisana za njo.«

»Je-li še mlada?« je vprašal zopet grof Orfeo.

»Jako mlada in jako lepa«, je odgovoril Branimir.

»To je za-te jako važno«, je grof všepnil Orfea šaljivo.

»Vsekako«, je odgovoril Orfeo, kateri se ni dal ugnati z ironično opombo svojega mladega druga. »Dobra pevka, če je razun

vaprejeti vsi §§ do § 95., na kar se je na predlog posl. Dolcena odložilo nadaljevanje razprave za prihodnjo sejo, ki bo danes zvečer.

Istrski. VI. seja v Kopru dne 10. julija 1901. Ob 10. uri 20 min. je otvoril deželni glavar sejo. Naši poslanci so bili vsi navzoči. Med ugotovitvami se nabhaja tudi vladna predloga glede premestitve okrožnega sodišča iz Rovinja v Pulj in glede osnovanja okrajnih sodišč v Rovinju in v Dolini ter spomenic aslov. učiteljev koperskega okraja glede ureditve pokojnin, katero spomenico je podpiral posl. Kompere. — O drugi točki dnevnega reda (podaljšanje železnice Trst-Poreč do Kanfanara), o kateri je poročal v imenu finančne komisije poslanec Venier, se je vnela dolga debata, katere so se udeležili poslanci Polesini, Costantini, Sbišič, Dinko Trinajstič, Laginja in Cleva. Posl. Polesini je branil zvezo Poreč-Kanfanar. Posl. Costantini je branil zvezo krajevne železnice Trst-Poreč z državo. Pulj Divača potom proge Motovun-Pazin ter je predlagal, da se rešitev tega vprašanja odloži, dokler deželni odbor znova ne preuči obeh zvez; ako bi bil pa sprejet predlog finančne komisije (nadaljevanje Poreč-Kanfanar), naj se deželni odbor resno bavi tudi z zvezo Motovun-Pazin. Posl. dr. Dinko Trinajstič je v obširnem govoru, ki ga priobčimo po stenografskem zapisniku, grajal postopanje večine, ki ne pušča nobenega naših v fin. komisije, da bi si tudi manjšina mogla napraviti pravo sliko o predmetnem vprašanju ter uveljaviti svoje pomisleke in svoja načela. Izrekel je dvom, da bi se proga Poreč-Kanfanar izplačevala ter je priporočal zvezo Motovun-Pazin. Konečno je izjavil v imenu manjšine, da ista prepušča Italijanom vso slavo, ki jo je mogoče pridobiti z gradnjo predlagane proge, pa tudi vso odgovornost nasproti onim, ki bodo morali nositi bremena te gradnje.

V istem zmislu je govoril posl. dr. Laginja, omenivši, da je svoj čas tudi manjšina v najboljši veri glasovala za krajevno železnico Trst-Poreč ter da se tega ne sramuje. A takrat se je govorilo le o eventu v a l n o s t i nadaljevanja proge iz Poreča v Kanfanar. Pet milijonov goldinarjev, ki jih je dala država, dala je le za železnico Trst-Buje Poreč, o kakem prispevku ali pokritju stroškov za progo Poreč-Kanfanar od strani države ni bilo niti govora v državnem zboru. Nova proga Poreč Kanfanar bi stala po govornikovem računu kakih 8.000.000 kron in bilo bi dobro, da bi se napravil v naprej račun, kako naj se ti stroški pokrijejo. Kakor zapadna istrska mesta gravitirajo v Trst, ki jim je tudi moralno stredišče, tako se v vztočni Istri obrnene oči na mlado Reko in gravitira ista za zvezo z velikim tržiščem v Budimpešti. Govornik se torej ne more ogreti za predlagano zvezo, toliko manj, ker je prepričan, da bo krajevna železnica Trst-Poreč težko konkurirala s pomorsko zvezo in ker je večina svoj čas odbila vse predloge, ki jih je stavila manjšina in ki so šli za tem, da bi se prispevki k stroškom pravično razdelili in da bi bila železnica koristna za v s o d e ž e l o.

V železniškem odseku bi bila morala imeti manjšina od 9 členov vsaj tri, a ni imela nobenega! Tudi v sedanji fin. komisiji ni nijednega naših. Nova železniška zveza je torej bistveno, specijalna stvar večine, kateri manjšina prepušča vso slavo in vso odgovornost. Manjšina se ne vdeležuje nadaljnih razprav v tem vprašanju. — Po obširnem objavljenem odobrnika C l e v e, ki je pobijal izvajanja dr. Costantinija in dr. Laginja in po repliki dr. Costantinija, je bil predlog poslednjega za odložitve odbit, sprejet pa predlog odseka z dodatnim predlogom dr. Costantinija, da naj dež. odbor prouči tudi zvezo Motovun-Pazin.

K 4. točki dnevnega reda (obračun deželne šolskega zaklada za leto 1901) je govoril posl. K o m p e r e. Ta govor priobčimo v celoti.

Izid volitev v dež. odbor smo že javili v večerajšnji brzojavki.

T i r o l s k i. Laški listi poročajo o predlogih glede samouprave južnega Tirola, katere predloge je v sprejel odsek za rešitev tega vprašanja. Glavne točke so razdelitev deželne odbora in bi laški del imel svoj sedež v Tridentu, istotako bi se zgodilo tudi z deželnim šolskim svetom; kurija veleposestva bi se razdelila tako, da bi pripadlo Nemcem v tej kuriji 8 poslancev, Italijanom

pa 6; Italijani bi volili v Tridentu. Mejne mešane občine bi prišle pod skupni deželni odbor in skupni deželni šolski svet, le sodni okraj Fassa bi se priklopil Trentinu. (Po takem bi bili glede tega okraja Nemci odjevali. Op. ured.)

Odcepljenje avstrijskega dela od škofije vratislavske. Škofiji Vratislavski — v pruski Sileziji — pripada tudi del avstr. Silezije. Te dni pa je knezo-škof vratislavski obiskal nemškega kancelarja grofa Bülowa. Ta sestanek se spravlja sedaj v zvezo z namenom, da se avstrijski del loči od rečene škofije, in pa z vprašanjem, kako finančno odškodovati knezoškofa, ako se to zgodi. Takega ločenja da si žele na avstrijski in na pruski strani. Tu pa je ravno važno vprašanje odškodnine, ker bi potem knezo-škof vratislavski izgubil posestvo Johannisberg, ki prinaša lepih dohodkov. Pa tudi drug razlog je še, radi katerega je škofa težko privoliti v ločenje; sedaj mu jako odlično mesto podelja okolnost, da je člen avstrijske in pruske gospodske zbornice, kar mu daje velik vpliv tudi nasproti rimski kuriji. To so vzroki, radi katerih se kapitelj v Vratislavi brani privoliti v ločenje.

Srbija in Črnogora. Jutri se bo vrnilo na Cetinju venčanje med princem Mirkom, drugim sinom kneza Črnogorskega, in gospi Natalijo Konstantinovič, ki je sorodnica kralja srbskega. A ravno o tej priliki se kaže zopet, da odnošaji med Cetinjami in Beligradom niso najboljši. Srbska vlada je namreč svojemu zastopniku na Cetinju, polkovniku Milošu Vasiću, dovolila dopust, za katerega ni prosil. Ali z drugimi besedami: na venčanju na Cetinju ne bosta zastopana ni srbski kralj ni srbska vlada. Vzrok ozlovoljenju v Belemgradu je baje ta-le: Prejšnji ministerski predsednik srbski, Vladan Georgjevič, je v nemilosti na srbskem dvoru radi napadov na kraljico Drago. A ravno hči Georgjevičeva bo jutri častna dama nevesti na Cetinju. To občutijo v Belemgradu kakor hudo žaljenje.

Tržaške vesti.

Kdaj bo tista — »druga« seja?! Vladni zastopnik v deželnem zboru tržaškem, gospod namestništveni svetovalec Jettmar, je obljubil, da na interpelacijo gospoda dra. Gregorina radi šolskega vprašanja odgovori v — drugi seji. »In altra seduta«, pravi »Piccolo«.

Dobro. Saj nismo tako nestrpni. Kdor je čakal že toliko, mu ni toliko ležeče: ali par dni prej, ali par dni pozneje.

Le vprašanje je: koliko dni odloga si privošči g. vladni zastopnik? Ne nastanejo-li iz dnevov meseci, iz mesecev leta? Doživimo li kedaj sploh to »drugo« seja? Če mislimo na »tempo«, v katerem je vlada do sedaj reševala naše šolsko vprašanje — potem se moramo že oborožiti z veliko kvantiteto staroslavne slovenske potrpežljivosti, ako hočemo čakati na odgovor na interpelacijo poslanca dra. Gregorina.

Ali pa morda to pot naš skepticizem ni opravičen? Morda pa misli vlada ubrati vendar-le nekoliko hitreji tempo? Morda nam hoče oživiti nado, da doživimo rešenje našega šolskega vprašanja, ne da bi morali doživeti biblično starost Metuzalema?!

Morda, morda! Pa bodi tako ali tako, prav in umestno je bilo vsakako, da je g. posl. dr. Gregorin malce podrezal in le hvaležni mu moramo biti na tem, da vedno misli na to nesrečno šolsko vprašanje, ki mu je kakor k arcu priraščeno. Morda na nobeno stran ni tako verev tolažljiva želja in čustev vsega tržaškega Slovenstva, kakor ravno ob tem vprašanju. In ta moment skupnosti in zločnosti v željah in čustvovanju velikega dela prebivalstva bi moral biti uvaževanja vreden moment tudi za vlado, ako aspirira na naslov — pravične in jednako dobrotne za vse!

Naši prebrisani diplomatje. Iz večerajšnjega poročila o predvečerajšnji seji tržaškega deželne zbornice je razvidno, da je morala naša občina za samo triletno oskrbovanje ital. bolnih državljanov plačati ogromno svoto 443.000 kron, obresti tega denarja pa znašajo do danes 144.000 kron, torej skupno 587.000 kron! In ta svota je šla iz žepov tukajšnjih davkoplačevalcev! Ni torej dovolj, da laški podaniki delajo v našem mestu veliko konkurenco domačinom in jim dan za dnevom odjemljejo ekzistenčne pogoje, ampak ti domačini morajo še sami in iz lastnega žepa

zdrževati te tuje podanike, ako so isti oboleli. Pa ne da bi se katrini domačini radi tega jezili! Čemu vendar? Saj te žrtve prinašamo le na altar naše preljube zaveznice Italije. Kmet plačaj in molči, pa mirna Bosna! Tako hoče naša skrbna diplomacija gori na Dunaju, da se ne zameri prijateljici Italiji; tako hočejo naši laški mestni očetje v Trstu, ki imajo domačine, in posebej še slovenske okoličane, tako neizrečeno radi — za norec, seveda!

Kako prihajamo mi do te časti, da moramo plačevati za bolane italijanske državljanov? Deloma je na to vprašanje podan odgovor že v interpelaciji, katero je poslanec Ravasini podal v predvečerajšnji seji tržaškega deželne zbornice in katero smo v izvodu priobčili v večerajšnji »Edinosti«, deloma pa hočemo podati odgovor v naslednjih vrsticah.

Poslanec Ravasini je vso krivdo vrgel na osrednjo vlado. Mi nimamo seveda najmanjšega povoda, da bi v tem obziru branili vlado in soglašamo s poslancem Ravasinijem do pičice v vsem, kar je v svoji interpelaciji izvajal nasproti vladi. Dovoljujemo si pa pripomniti, da stranka, kateri pripada isti poslanec, nima nič manj, ako ne še več, na duši tiste stotisočake, ki so se izdali, se še izdajajo in se bodo, žalibog, še naprej izdajali za bolane privandrance od onstran velike luže. Zakaj je ta stranka kriva teh stroškov, povemo pozneje; predvsem pa se pobavimo s tisto famozno pogodbo, kateri se imamo zahvaliti za srečo, da smemo vzdrževati bolane tuje državljanov. Kakor je razvidno že iz večerajšnjega poročila, se je pred leti med našo državo in Italijo sklenila posebna pogodba, vsled katere mora naša država plačati vse stroške za oskrbovanje tistih bolnih italijanskih državljanov, ki se nahajajo tu v bolnišnicah; nasprotno pa mora Italija skrbeti za naše državljanov, ako so zboleli v Italiji. Seveda velja to samo za one bolnike, ki nimajo sredstev, da bi sami poplačali dotične stroške. Na videz je ta pogodba popolnoma pravična, a to povdarjamo: samo na videz!

Vsak priprosti človek, posebno na Primorskem, kjer se nekoliko bolje poznaje razmere, ve, da je tukaj vse polno laških državljanov, med tem, ko je bela vrana oni Avstrijec, ki bi iskal zaslužka v Italiji. Kdo bo za božjo voljo, iskal dela v državi, ki je svetovnoznana po bedi, ki vlada v njej, v državi, iz katere se ljudstvo dan za dnevom izseljuje v vse dele sveta? Na tako idejo more pod milim nebom priti le kak zarjaveli avstrijski diplomat, drugi gotovo ne. Italija je torej z lahkim srcem mogla podpisati večkrat omenjeno pogodbo, ker je dobro vedela, da ne pride v položaj, da bi morala skrbeti za avstrijske državljanov, obolele na Laškem, in to iz tega jednostavnega vzroka, ker takih bolnikov v Italiji — sploh ni! Ali da ne bo kdo mislil, da govorimo to le iz nasprotstva do Italijanov, podamo tu našim čitateljem odstavek iz tukajšnjega italijanskega dnevnika »Trieste«, ki se glasi: »Ali je še hušje. Znano nam je, da male občine iz bližaje italijanske Furlanije (torej iz Italije! Op. »Ed.«) naravnost pozivljajo svoje bolnike, naj gredo v avstrijske bolnišnice, kjer so zastonj zdravljeni, medtem ko se delajo velikanske ovire za vsprejem avstrijskih državljanov v laške bolnišnice, čeravno je število takih bolnikov neznatno.« Torej ne le, da so že razmere take, da bi morala naša država brez drugega imeti ogromno škodo od te pogodbe, marveč vedno nelojalna Italija še hušja to vamerje nam v škodo s tem, da iz svoje države pošilja k nam bolnike le z namenom, da jih moramo zdraviti in rediti! Ako pa se je zgodil čudež, da se je kak Avstrijec izgubil v Italijo in tam obolel, pa ga tam nočejo niti vsprejeti v bolnišnico. No, pa vsaj vedo, s kom imajo opraviti — z avstrijskimi diplomati! In s tem je vse povedano! Bog poživi torej naše diplomate, ki znajo sklepati tako koristne pogodbe — za Italijo namreč.

Sedaj pa samo par besed na adresu Ravasinije stranke: Kdaj pa je kriv, da pri nas kar mrgoli laških podanikov? Ali ne vaša stranka, g. posl. Ravasini? Ako bi jih ona ne vabila semkaj na vse mogoče načine, pa bi občini ne bilo treba zaaje plačevati, kadar obolijo. Ako bi ne bilo tukaj — po vsi zaslugi, gospodje od laške večine! — laških državljanov, bi isti tudi ne mogli tukaj oboleti! Capito? Laška gospodovalna klika skrbi, da je tu vedno več polentarjev, naša država pa

skrbi za njih zdravje. Pa naj potem še kdo reče, da tu v našem Primorju ni lepo — seveda vedno za laške državljanov. Kdo naj bi se tudi brigal za domačine.

Kako signori skrbje za olepševanje Rojana! Iz Rojana nam pišejo: Po sklepu gospode na magistratu pridejo te dni v naš Rojan možje, ki začno sekati lepo senčeno dreve od cerkve doli proti mostu. Za to odredbo je dala pretvezo okolnost, da se bo pokrival potok. To je bila sicer stara srčna želja nas Rojančanov, da se enkrat pokrije ta potok. Ta želja je bila opravičena toliko iz estetičnih, kolikor higijeničnih razlogov. Ne umejemo pa, zakaj da morajo s pokritjem potoka pasti tudi lepa, košata drevesa, ki so nam dajala hladilne senco in so služila v lepoto ter so podeljala vhod v Rojan nekaj romantičnega.

Drevje okolo naše cerkve je delalo naš Rojan posebno prijetnim in prikupljivim.

Na mesto dreves z gostimi senčami dobimo pusto goloto. Ta sklep magistrata je po pravici ozlovoljil nas vseh. Ozlovoljenje ljudstva pa se obrača tudi proti gospodu župniku, ker bolj in bolj se utrja prepričanje, da je na to delovala tudi župnikova beseda. Ljudje si šepečejo namreč, da gospod župnik misli na gradnjo novega župnega dvorca poleg cerkve. V ta namen naj za sedaj padejo lepa drevesa.

Slavni magistrat pa naj si le zapomni, da se s takim — olepševanjem ni prav nič prikupil pri nas.

Pritožba. Često se mi je že dogodilo, da sem moral, hoté na poštnem uradu kupiti poštnih znamk ali kakih drugih poštnih vrednostnic, čakati dolgo časa, ali pa iti iskat drugam.

Tako se mi je dogodilo tudi nekega dne na poštnem uradu na »stari mitnici«, Barriera. Ob 8. uri in 15 m. še nisem mogel dobiti, česar sem želel. Jaz sem vedno mislil, da čas za občevanje s strankami pričinja ob 8. uri. Če pa je drugače, prosim da se da to na znanje primernim potom.

Trgovec.

Barbari. »Barbari è antico vocabolo della nostra civiltà greco-latina che indica stranieri e gente di diversa coltura; noi non ce ne serviamo, a dir vero, per il senso peggiorativo che esso acquisto nei tempi, se non quando i nostri avversari si abbandonano a gesta feroci, tagliando viti, bruciando boschi o correndo alla sassaiola«.

»L' Indipendente« dne 7. julija l. 1902 št. 8678.

Slovenci smo torej barbari, če režemo trte, če požigamo gozde in če kamnjamo Lahe...!

Pozivljamo zopet Lahe, naj nam dokažajo, kdaj so Slovenci to delali, koliko Slovencev so že zasačili na požiganju gozdov v tržaški okolici? Ob zadnjem neprestanem požiganju gozdov v tržaški okolici zasačila je redarstvena oblast regnicole, laške podanike! Ti pa menda vendar niso narodni nasprotniki pisuna v laškem ruderem glasilu!!!

Čakajmo na odgovor! Pišejo nam: V »L' Indipendente« od 7. julija t. l. št. 8678 stoji črno na belem na drugi strani, v drugi koloni, v 24. vrsti od zdolej:

»Ed ora dovrei provarle che la Lega tende a snazionalizzare gli altri«.

(Po našem bi se reklo: »Sedaj bi moral dokazati, da »Lega« stremi po raznarodovanju drugih.«)

Gospod predsednik Lege! Vi, ki ste rekli na obnem zboru Leginem, da »Lega« nima drugega namena, nego da laške otroke izšola v materinem laškem jeziku in ste še pristavili na to, da je to pravična stvar in da pravična stvar mora zmagati, povejte nam, kako se vjema vaša trditve z onim zgoraj imenovanim citatom?

Dekliška šola družbe sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu je priredila lepo razstavo ročnih del. Ponos se vzdiguje vsakemu, ko vidi tako lep napredek naše slovenske mladine. To, kar je videti v šoli pri sv. Jakobu, presega naše pričakovanje. Razgledala sem posamične stvari, a nisem se mogla dovolj nagledati. Razstava je razdeljena v več oddelkov.

I. Obleka: Pletene nogovice, vezene in kačkane copate, srajce, izdelane po najfinjšem okusu z raznoličnimi vezenci in šipkami, spodnja krila, vrhne obleke razne velikosti in barve. Predpasniki popolnoma priprosti iz bele tkanine, a tudi olepani vezenci, ali kačkani vzorci. Podbradniki, kačkani ali vezeni. Čepice za male otročiče. Možke srajce

v vezanih vzorcih. Kape, vezene za vsakdanjo rabo doma. Ovrtniki za dekleta.

2. Galanterijske reči. Podstavke za svetiljke in fotografije. Blazine za shranjevanje žepnik rut, igel. Stenske torbice za shranjevanje kartač, ključev itd. Stenska obešala za obrisače. Ročne torbice za vezene.

3. Postelina oprava. Rjuhe s čipkami, vezene ob koncih. Blazine z belim in rdečim vezanjem.

4. Sobna oprava. Blazine k zofam, Mizni prti, beli, kvačkani, vezeni na sukno s svilo, servijete. Pregrinjala za podokenske stene.

5. Risarije iz šole in ročnih del.

Toliko sem videla v naglici. Priporočam pa tržaškim gospem in gospicam, da si ogledajo to lepo razstavo. Čula sem, da so nekaj stvari videle neke Nemke in Italijanke, a niso mogle prehvaliti tega, ter so obljubile, da pridejo na razstavo s svojimi prijateljicami. Tim več dolžnost je nam Slovenkam, da branim in navdušujemo svoje! Na svidenje!

Slovenska dekliska šola pri sv. Jakobu v Trstu priredi v nedeljo dne 13. t. m. ob 5. in pol uri popoldne veliko vrtao veselico. Na dnevnem redu je lepa igra, v kateri nastopi sv. Marija Milostljiva, da spravi na pravo pot nemarno kraljico. Igra se vrši v treh dejanjih in je polna lepih nastopov.

Za smeh in zabavo bo obilno preskrbljeno v šaloigri »Eso minuto v gospodinjski šoli«. Tu nastopijo mlade »gospodinje«, kakor junaško godba, s svojim kuhinjskimi inštrumenti. To bo smešno!

Tudi lepi pesmi imajo na razporedu. Nekatere so čisto nove. Kedor le more, naj pride v nedeljo k sv. Jakobu. Ne bo mu žal!

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu je daroval veselični odsek slavnosti v Rhenberku 20 K. Kolman Matija in Križman Ivan po 1 K, ker sta postala Tržačana. Srčna hvala!

Blagajništvo.

Za podružnico sv. Cirila in Metodija na Greti je nabral g. Josip Turk 7 K 50 st. Bog mu plati!

Razglas. Predsedništvo možke podružnice družbe sv. Cirila in Metodija na Greti razpisuje mesto postrežnice za otroški vrt v Rojanu. Nastop službe je 24. avgusta t. l.

Ponudbe je pošiljati na odbor imenovane podružnice do 15. julija t. l.

Od sv. Ivana nam pišejo: Prihodnja nedelja bo za nas Svetoivančane znamenita. Ob 4. uri popoldne bomo imeli lepo cerkveno slovesnost. Preč. g. Ante Stemberger imel bo cerkveni govor in po govoru bo blagoslovljenje kipov naših blagovestnikov sv. Cirila in Metodija.

Kako krasna sta kipa! Kaka milina jima odseva iz obraza! Čitatelj! pridi tudi ti pogledat ti sveti podobi in prepričaj se na lastne oči, da-li te ne prosita, da bi se tudi ti pridružil oni množici, ki hoče, naj po naših cerkvah vlada duh sv. Cirila in Metodija!

Svetoivančani se veselimo tega znamenitega praznika, ker s tem dnevom se približamo za korak svojemu cilju. In da bodo prvemu koraku sledili še drugi, srečnejši, v to nam pomozita sv. Ciril in Metodij!

Dražbe premičnin. V soboto, dne 12. julija ob 10. uri predpoldne se bo lo vstred naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Manzoni št. 5, pohištvo; v ulici Amalia št. 16, pohištvo; v Bazovici št. 141, 1 voz; v ulici Conti št. 18, pohištvo; v ulici Conti št. 2, štacunska oprema; v ulici Solitario št. 9, pohištvo; v ulici Maleanton št. 1, ura in blagajna; v ulici Arsenale št. 2, blagajna, šivalni stroji in štacunska oprema; v ulici della Guardia št. 7, pohištvo; v ulici Rossetti št. 10, pohištvo.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplota ob 7. uri zjutraj 26.4 ob 2 uri popoldne 30.0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 761.7 — Danes pismo ob 3.19 predp. in ob 2.27 pop.; oseka ob 8.24 predpoldne in ob 9.25 popoldne.

Društvene vesti.

Združeni pevski društvi »Adrija« iz Barkovelj in »Zarja« iz Rojana prirediti skupno veselico v nedeljo dne 13. t. m. v Rojanu na vrtu gostilne pri »Zlati Kroni«. Na tej veselici nastopi tudi pevski zbor svetojakobake »bratovščine sv. Cirila in Metodija«.

Mi poznamo važnost Rojana, zato pojedemo radi med naše sokole, ki tako pogumno varujejo slovensko čast na tej nevarni točki. Le pogumno naprej!

Odbor »Tržaškega Sokola« se je v svoji sinočni seji konstituiral tako-le: Starosta brat dr. Otokar Rybář; podstarosta brat dr. Edvard Slavík, tajnik brat Dragotin Godina, blagajnik brat Ivan Knava; nadzornik te lovadnice brat Dragotin Podreka; odborniki: bratje Cotič Makso, Kallan Andrej, Pertot Silvester in Vičič Robert.

Zahvala. Podpisani odbor izreka svojo najsrčnejšo zahvalo pevsk. društvoma »Hajdrih« in »Zvon«, za prirejeno veselico, oziroma za poslano vsoto čistega dobička v znesku 70 K, podeljenih v korist otroškima vrtcema Greta-Rojan.

ODBOR

možke podr. sv. C. in M. v Rojanu.

Zasebni otroški vrt v Rocolu vabina otroško veselico, katero priredi se sodelovanjem goslarjev pri sv. Jakobu v nedeljo dne 13. julija v otroškem vrtecu v Rocolu. — Vspored: 1. Pozdrav. Vekoslav Zer. 2. »Mali zaspanček«, prizor, Ivanka B., Slavka Pož. 3. Petje. 4. »Pridna Metka«, Tončika R. 5. »Zlati gradovi«, prizor, Ivan G. Pavla G. 6. »Glej v nebo«, prizor, Ivanka V., Marija S. 7. Petje. 8. »O pepolnčni noči«, deklamuje Ivanka Pertot. 9. »Vojaki«, Ivan P. in drugi. 10. »Mlada umetnica«, prizor, Anica V., Josipina P., Josipina M. 11. »Robinzi«, igra. 12. »Konec šolskega leta v otroškem vrtecu«, deklamuje Ivanka P. 13. Prosta zabava. — Med točkami svirajo goslarji sv. Jakoba. — Začetek veselice točno ob 5. uri popoldne. — Vstopnina 40 stotink, sedeži 20 stotink.

Ker je veselica v korist otroškega vrtea, nadajamo se obilne udeležbe.

Vodstvo.

Vesti iz ostale Primorske.

× **To da so apostoli — ljubezni?** Minolo nedeljo so priredili neki sladko zaviti koperski kanoniki izlet — ali če hočete: božjo pot — v Barbano. Po nesreči je došla med izletnike tudi neka naša žena iz okolice in mož iste mi je pravil, da je neki kanonik naš narod sramotil sledeče: »slavi ali ščavice ne gredo v cerkev, če se ne moli (doslovno): »očenaš« in »češčenasi marija«.

Dotična žena je menila, da bi bil tisti kanonik storil pametneje, ko bi bil tisti čas, ko je sramotil naš narod, spal, kakor navadno dela v koperski cerkvi! Jaz pa ne pravim nič, a si mislim o tem -- svoje!! In Vi, gospod urednik?

(Tudi mi si mislimo svojo. Če bi Izveščar še enkrat prišel odrešit svet, vzal bi bič v svoje roke... Op. uređ.)

× **Proslava sv. Cirila in Metodija.** Iz Marezig (okraj koperski) nam pišejo dne 9. t. m.: Malo pozno je sicer, a vendar upam, da Vas bo zanimalo, če Vam sporočim, da v naši občini še nikdar nismo tako slovesno praznovali predvečera godu svetega Cirila in Metodija, kakor to leto. Kresi so goreli v Marezigah, Babičih, na Čenturju, v Truškah, Borštu in Glemu. Povsodi so goreli tudi bengališki ognji v narodnih barvah in prižigali smo povsodi umetalne ognje, istotako v narodnih barvah.

Naj nas lesramotijo, mi hočemo vstrajati!

× **Družba sv. Cirila in Metodija za Istro.** (Dalje.)

Jako lepo opisuje poročilo otvorjenje prevažne družbine šole v Vabrigi, blizu Poreča. Na otvorjenje je prišlo silno sveta. Tega dne ne pozabi to divno, ali do sedaj toli zapuščeno ljudstvo nikdar. Pa tudi ne njegovi »dobri« sosedje, ki so nekoliko korakov od tam potem zgradili poslopje svoje »Lege Nazionale«. Kar potrži so bili gospoda tega dne. Sezidali so to šolo, da — ali ne iz ljubezni do tega ljudstva, ki je, da-si biva-joče pred vratni glavnega mesta Istre, bilo leta in leta zapuščeno kakor žival. Zgradili so Legino šolo še le potem, ko so se ustrašili blagonosnega delovanja naše družbe. Na dan otvorjenja naše družbine šole v Vabrigi se je pomikal dolg sprevoz iz cerkve do šole, do poslopja, v katero gleda narod poln nade, z veliko vere in ljubezni. Ta hiša, to poslopje jim je sedaj vse, saj drugega nimajo, saj mu odjemljejo celó — cerkev! Ali te šole, tega poslopja jim ne odvzame nikdo, tu jim bo

sedaj odgojevališče, hram, v katerem bodo spoznavali Boga v lepi rojstni besedi, ki seza naravnost do srea. Od tisti tista njihova velika nada in vera, od tisti tudi ljubezen, s katero bi ti ljudje, od solnea potemljenih obrazov in debelih žuljavih rok, hoteli objeti vse one, ki so kolikor si bodi pripomogli k tej sreči njihovi, tej obrani njihovi. Od tisti tista silna, neizrečna, ali tiha, v solznih očeh pojavljajoča se hvaležnost do naše družbe njihove rešiteljice in dobrotnice.

Oni čutijo, da so obvarovani in da jih ne potlačí več nobena tuja sila, niti jim tuji strupeni dihi ne zastrupi več mlade in zdrave krvi njihove mladike. Med ta narod treba iti, da se šuje, kolikokrat blagoslovljen je vsaki novič, ki je pomagal do zgradbe te šole. Med ta narod bi morali vsi oni, ki se še ne zavedajo silne, velike, vzvišene naloge, ki jo naša družba vrši v našem narodu! Tja, med ta narod bi morali oni, ki govore, da so naši cilji motni in nejasni, tja bi morali naši bogataši: pretresla bi jim dušo udanost tega naroda naši materi demovini! Tja naj bi šli slednjič tudi naši rodoljubje, da od tega poštenega naroda in na skrajni točki naše zemlje vsprejmejo najsrčnejšo zahvalo ter blagoslov, izprošen od Boga za vse ono, kar so do sedaj storili zanj in njegove brate.

(Pride še.)

Vesti iz Kranjske.

* **Kmetijska družba kranjska.** — Ta ugledna kmetijska družba, ki je med najdelavnjejimi v državi, je imela večeraj predpoldne svoj letošnji občni zbor, katerega se je udeležilo kakih 200 členov. Podpredsednikom družbe je bil vnovič izvoljen g. državni poslanec Fran Povša. Izmed vsprejetih predlogov je omeniti izlasti onega Vipavske podružnice, naj kmetijska družba deluje na to, da se za vsako vinorodno okrožje pod vodstvom strokovnjakov in pod nadzorstvom dežele in države ustanove vinarske zadruga, v Ljubljani pa naj se oživotvori centralna vinarska zadruga.

* **Tragičen slučaj.** V Kranju je umrla danes po kratki, a zelo mučni bolezni gospica Josipina Puhar. Zaročena je bila s svojim bratrancem, sinom znanega veletržca Frana Omerse v Kranju in že vse trikrat oklicana. Včeraj bi se imela vršiti že poroka. Do tega pa ni moglo priti, ker je mlada nevesta, ki je bila vedno evetožega zdrava, ravno teden pred namerovano poroko nenadoma zbolela na smrt ter je, namesto kakor srečna nevesta k oltarju, morala prerano v hladni grob.

Vesti iz Štajerske.

— **Pomenljiv sklep slovenske posojilnice.** Občni zbor okrajne posojilnice v Ljutomeru je sklenil, naj se od čistega dobička za l. 1901., 4699 K 36 stot., porabi polovica za pomnoženje rezervnega fonda, polovica pa se naloži kakor ustanovni fond za slovensko meščansko šolo v Ljutomeru. Izvrstna misel!

— **Proslava godu sv. Cirila in Metodija na Štajerskem.** Slovenska glasila spodnjestajerska prinašajo od vseh strani poročila, kako je tudi tam ves narod naš lepo proslavljal god naših apostolov. Po vsem spodnjem Štajerju so žareli kresovi. Samo v remniški fari je gorelo do — 300 kresov! In okolo kresov je donela vesela slovenska pesem. Vseskozi je vladalo splošno navdušenje. S »starega grada« nad Celjem so doneli mogočni streli.

Vesti iz Koroške.

+ **Ciril-Methodijevi kresovi na Koroškem.** Iz Celovca poročajo »Slovenec«, da je tudi letos na predvečer slovenskih blagovestnikov žarelo zelo veliko kresov po vsem slov. Korotanu.

Bil je prav lep poletni večer in bajni svit množestvilnih kresov je naznanjal v temno noč tudi protivnikom našim, da koroški Slovenec še živi in da ne mara brez boja prepustiti lepe svoje rodne zemlje tujčevi oblasti. Narodni naši nasprotniki so se letos pohvalili s svojimi »Sonnwendfeuri«, katerih je bilo videti na slovenskih gorah le pičlo število; no, predvečer slovenskega godu jih je prepričal, da je števi naših kresov pač vse drugačno.

+ **Požar v Kočah.** Ta požar, katerega smo že omenjali, je bil grozen. Še le pred večeršnjim so mogli popolnoma pogasiti ogenj. Pogorelo je 30 posestnikom blizu

sedemdeset poslopij. Pri večini poslopij je pogorelo vse, kar je bilo lesenega. Skupna provzročena škoda se še ne da oceniti. Poal. Huber je v deželnem zboru predlagal, naj se pogorelem dovoli 3000 K deželne podpore in store potrebni koraki za državno podporo.

+ **Neurje. Požari.** V sredo dne 2. t. m. je po hudi vročini prišlo kar nakrat močno neurje, ki sicer ni trajalo dolgo, a je vendar po mnogih krajih napravilo veliko škodo. Silni vihar je ruval močna drevesa, odnašal na mnogih krajih strehe itd. Mnogo škode je zlasti okrog Rude, Beljaka itd. Na Rutah pri Hodišah je strela udarila v neko bajto, ki je pogorela do tal. Tudi v Rožeku je gorelo, kakor poročamo na drugem mestu. Na Srednjem in Zgornjem Štajerskem je toča pobila po nekaterih krajih prav vse. — Dne 3. t. m. je gorelo v Blatogradu. Pogorelo je 5 poslopij, v nevarnosti pa je bila vsa vas. Več oseb je bilo pri gašenju poškodovanih.

Brzojavna poročila.

Potovanje Italijanskega kralja.

ALA 11. (B.) Italijanski kralj je dospel semkaj ob 7. uri zjutraj ter je, pomudivši se 8 minut, odpotoval dalje.

TRIDENT 11. (B.) Italijanski kralj je dospel semkaj ob 8. uri 18 minut zjutraj ter je odpotoval dalje, ne da bi se bil kaj pomudil.

Velika nesreča v rudniku.

PITTSBURG 10. (B.) V pramogovniku »Cambria« pri Johnstowau v Pensilvaniji je bilo pri eksploziji ubitih 600 ljudi.

JOHNSTOWN 10. (B.) Število ubitih v rovu »Cambria« se ceni na 300. Vsi rovi v soseščini so zaprti, ker rudokopi pomagajo na rešilnih delih.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X MIZARSKA ZADRUGA V GORICI X
X z omejenim jamstvom X
X naznanja slovenskemu občinstvu, da X
X je prevzela X
X prvo slov. zalogo pohištva X
X iz odlikovanih in svetovnoznanih to- X
X varn v Solkanu in Gorici X
X Antona Černigoj-a X
X katera se nahaja X
X v Trstu, Via Piazza vecchia X
X (Rosario) št. 1. X
X (na desni strani cerkve sv. Petra). X
X Konkurenca nemogoča, ker je blago X
X iz prve roke. X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

PROTI PRE
kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upadanju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve paštilje
Čudovit učinek pri pevolh, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v škatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.
Škatljica stane 60 stotink.

Velikanska rastava pohištva in tapecarij. Izvenredno ugodne cene. X X X
VILJEM DALLA TORRE
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)
Moje pohištvo donese srečo. —

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
• T R S T •
TOVARNA: Via Teza, vogal
Via Limitanea
ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (solsko poslopje)
in Via Riberge št. 21
Telefon št. 670.
Velik število tapecarij, srecal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CRNIK IZSTONI IN FRANKO
Predmeti postavijo se na parobrod ali železnico franco.

Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16
nasproti Komando Marine.

— TRGOVINA —

Jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.

Izbor raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici **Bastione št. 2** nasproti ženskemu liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najjudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

TOVARNA POHIŠTVA IGNACIJ KRON

Dvorni založnik. Ustarovlj. 1848

TRST

ul. Cassa di Risparmio
Tovarna na Dunaju.

Ulica Cassa di Risparmio

Ceniki, izvorni narisi, načrti za sobe
— na zahtevanje brezplačno. —

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5 — Trst.

— Kozuhar in izdelovalec kap —

Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kozuhovine in kap za civilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kozuhovine in obleke za zimo z jamstvom proti molem in ognju.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v

ulico Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvalo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

Odlikovana v Rimu se zlato kolajno in zaslužnim križcem. Odlikovana na Dunaju se zlato kolajno in častno diploma.

Odlikovana tovarna za čopiče in ščetke

Ivan Angeli

ulica Canale 5
nasproti cerkve sv. Antona novega.

Edini specialista za izdelovanje zidarskih in slikarskih čopičev; lastna specialiteta čopičev za barvanje s pokostjo.

Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.

Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka.

Čuvati se je dobro da se ne zmenja moja trrdka s konkurenti jednakega imena.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavnica 2.000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specialno zavarovanje otrok brez zdravniškega gleda, izplačava v slučaju ženitve ali prehoda v vojaške zavarovani zne sek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu. Riva dei Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščajo se povsod zastopniki in sgenti.

ADOLF HAUPTMANN

V LJUBLJANI.

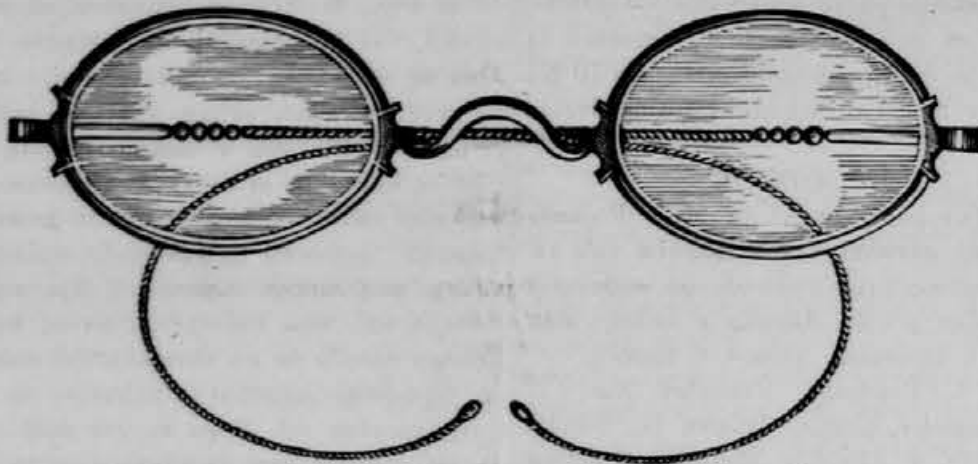
Tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov. Ilustrovani ceniki so franko na razpolago.

Prodaja na debelo!

Prodaja na drobno!

Ulica Nuova

Nasproti lekarni Zanetti

Velikanski izbor naočnikov malih in velikih

najmodernejših in najnovejših vrste

s čistimi lečami od pravega kristala, izdelanimi v niklju, jeklu, aluminiju, zlatu in srebru, po zdravniških predpisih. Cene od 25 nvc. naprej.

Bogat izbor daljnogledov za gledališča, kopno in morje

z skromatičnimi lečami, kakor tudi barometrov in termometrov za na okna in za merjenje mizlice. Cena od 25 nvc. naprej.

IZBOR POVEKŠEVALNIH STEKEL

in velikaaska zaloga modernih LORNJET od 1 gld. naprej

Jako nizke cene. — Prodaja na debelo za razprodajalce. — Sprejemajo se poprave.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priloga svojim cenjenim rojakom svoje najbolje in trpežne pohištvo, bodisi svetlo ali temno polirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, katere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplotno priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi v mislu gesla: **Svoji k svojim!**

Paglianovo mazilo (sirup)

za osveženje in čiščenje krvi

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdravstvenemu vodstvu min. za notranje posle, koje je dovolilo razprodajo. Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po koji ima trrdka Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsa komur, ki bi razpečaval ponarejanja, ter je ob jednom prisudil trrdki vse sodne trške in odvetniške troške provzro čene do leta 1897.

Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838. pok. naš stric prof. Hieronim Pagliano ter hranimo njegove izvorne recepte, s kojimi se je dokazala resnica. Vsi ti dokumenti ki so pisani z njegovo lastno roko, so bili predloženi pristojnemu sodišču.

Pozivljamo vsakegar, da prekliče; to zadošča v dokaz resnice, koje smo vedno trdili in razkrili brezvesne laži gotovih špekulantov. Zgoraj označene listine zamore si vsako ogledati. Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko. Trrdka nima druž e. **Napolj 4, Calata S. Marco.**

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited

pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih hitro zdravi ter odpravi na človeškem telesu vse prirasle izrastke.

Vdobjiva se po lekarnah. Po pošti franko 2 lončka 3 K 50 stot.

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited v Pregradi pri Rogatcu
(Rohitsch-Sauerbrunn.)

Naj se izogibljate ponarejanj ter pazi na zgornjo, na lončku utisnjeno varn. znamko in trrdko.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)
Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.

Poštne naročbe se izvrše takoj. Pošiljatelj so poštne proste.

Prezema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplotno priporoča

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. priv. avstr. Lloyd.

Skladišče vina ulica Acquedotto št. 23. Prodaja vina v solih in buteljkah, Fine pašne in dezertne vina na debelo in drobno, franko na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Mihael Zeppar v Trstu, ulica San Giovanni št. 12

ima zalogo pečj od majolike v velikem izboru, sama novost, bodisi glede risarij ali barv. Snov sestaja od same stanovitne zemlje. Izključna zaloga za Trst, Primorje in Dalmacijo slavnoznane in odlikovane tovarne za peči Bratov Šebütz v Banskem (Morava), ustanovljena 1848. Pri teh pečih se prihrani 50% na kurjavi. Lastna tovarna štedilnih pečj iz železa ali udelnih z majoliko. Izvršitev po meri in nizkih cenah.

Naznanilo.

Se naznanja slavnemu občinstvu, da se nahaja

Novo tržaško

pogrebno podjetje

Alojzija Mozetič-a na lesnem trgu št. 4 (pred kavarno „Armonia“).

Svoji k svojim! «Nova pogrebno podjetje» je v narudnih rokah, zato se toplotno priporoča vsem našincem v mestu in v okolici. Isto se nahaja na lesnem trgu št. 5, na vogalu nasproti kavarne „Armonia“.

PODJETJE ZIMOLO - TRST

Prvo podjetje

za pogrebne sečanosti

ustanovljeno leta 1876.

Pisarna: Corso 41 Zaloga: ul. Istituto 15
Telefon št. 141 | Telefon št. 145

Sprejemajo se pogrebi v veliki gali in I., II., III. IV. razreda; prevzi mrličev v tu-in inozemstvo; katafalki v cerkvah za pogrebne svečanosti.

Izvršuje pogrebe v popolno črni, v zlato-črni, srebrno-črni in zlato-modri barvi. Velika zaloga kovinskih krst, navadnih in najbogatejših; krst iz trdega lesa s kovinskimi okraski z vloženo cinasto krsto ali brez nje; lesenih krst; belo in črno lakiranih; vencev iz umetnih cvetic v porcelanu ali biserih.

Prodaja na drobno in na debelo oblek iz atlasa organin, umetnih cvetic, napisov zlato-srebrnih in sploh vsakovrstnih pogrebni predmetov.

Odlikovan z dvema zlatimi in bro-nastimi kolajnami

Fran Hlavaty

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angležkem in francoskem vzoru izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

Spšostovane slovenske gospodinje
Zahtevajte pri svojih trgovcih

ново

Ciril-Methodijevo

cikorijo.